

Het Nederlands Sociaal Forum

Al vele jaren wordt ieder jaar in Davos een World Economic Forum gehouden. Op dat forum komt de economische top van de wereld (Wereldbank, International Monetair Fonds, multinationals als Shell en ministers van financiën, vakbondsleiders van internationale vakbondsorganisaties) bijeen om de internationale economische situatie te bespreken. In informele sfeer wordt daar het economische beleid voor de wereld bepaald (zie www.weforum.org).

Voor een kleine groep mensen in de wereld is dat een gunstig beleid. Voor de meerderheid van de wereldbevolking of de natuur is dat beleid ronduit rampzalig. Als tegenwicht is vier jaar geleden een Wereld Sociaal Forum opgericht. Vakbondsmensen, medewerkers van niet aan regeringen gebonden organisaties, leden van recent opgerichte organisaties die zich tegen het neoliberalisme verzetten, intellectuelen, boeren, indianen en talloze anderen nemen er deel aan discussiefora, workshops, vergaderingen, maar ook aan dansen, feesten, het maken van muziek en theater, films bekijken enzovoort.

Een andere wereld

Op het Wereld Sociaal Forum draait alles rond het verzet tegen een wereld die bestuurd wordt volgens een economische logica van groei en winstmaximalisering, kortweg aangeduid met neoliberalisme. 'Een andere wereld is mogelijk', de slagzin van het forum, is een vlag die vele ladingen dekt. Maar het gaat steeds om één ding: een economie die in dienst staat van alle mensen (natuur en dieren respecteert) en niet van het geld van weinig mensen op de eerste plaats. En dat alles in een groot forum of platform, waar tal van organisaties en groepen met de meest verschillende visies en doelstellingen bij elkaar komen.

Na de oprichting van het Wereld Sociaal Forum zijn al heel snel regionale sociale fora opgericht. Zo hebben

we een Europees Sociaal Forum, wat dit jaar in Londen en volgend jaar in Berlijn gehouden wordt. In Londen namen dertigduizend mensen deel aan het forum.

In november 2004 werd voor het eerst een Nederlands Sociaal Forum gehouden. Dragende organisaties in Nederland waren de vakbondsfederatie FNV, de milieufederatie, de derde wereldbeweging (Novib, Missieraad van katholieke kerk, Hivos), vredesbeweging (zoals Kerk en Vrede), jongerenorganisaties, filmmakers met een doorlopend eigen programma, muziekgroepen (onder andere uit Rwanda), zangers en onder meer een filosofengroep onder de naam 'Linke Hersens'.

De GGz cliënten

Ook wij als GGz cliëntenorganisatie vonden het de moeite waard om er te zijn en met anderen over onze situatie te praten. Omdat er meer dan 150 workshops waren opgegeven, werden workshops samengevoegd. Wij van het Cliëntencentrum Limburg/Time-out kwamen in de workshop met de actiegroep 'Te keer tegen de isoleer' van Jolijn Santegoeds, die op haar zestienste en op haar zeventiende elf maanden in de isoleercel heeft gezeten. Nu voert ze als zesentwintigjarige milieudeskundige actie tegen het gebruik van isoleercellen. Ze wordt daarbij ijverig ondersteund door de jongerenorganisatie Rood van de SP.

De workshop was een groot succes. Adamo Cappelacci vertelde over cliën-

tenrechten en separeercellen, Marietje Lemmens over de relatie tussen slachtoffer van seksueel geweld zijn en het gebruik van isoleercellen. In die relatie is er meestal sprake van hertraumatisatie. Zelf belichtte ik vanuit historisch perspectief het isoleren in de psychiatrie.

Driek van Vught, ex-Eerste Kamerlid sprak vanuit de politiek en Bert van Rossum vanuit wetenschappelijke hoek. In de landelijke pers bleek uit onderzoek dat in Nederland vier maal zoveel gebruik gemaakt wordt van separeercellen als voorheen werd aangenomen. Zeker 24.000 keer per jaar worden er mensen geïsoleerd.

Dit Nederlands beleid leidt in allerlei andere West-Europese landen tot steeds groter onbegrip.

In Zweden is het gebruik van separeercellen verboden en in Noorwegen is het alleen laten van een GGz-cliënt inmiddels reden voor ontslag. In Groot-Brittannië worden verpleegkundigen getraind in gesprekstechnieken die ze daar Talking Down noemen, plat praten in plaats van platspuiten. De Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie heeft er inmiddels op gewezen, dat als zij nu maar de ruimte krijgen om iedere onrustige patiënt in de kliniek onder dwang neuroleptica te geven men minder gebruik maakt van de separeercel.

En verder was de deelname van ons als GGz cliënten aan het Nederlands Sociaal Forum een groot feest. We verbleven met zijn allen voor weinig geld in een heel mooie Amsterdamse Jeugd Herberg Stay Okay in het Vondelpark. Overnachten met ontbijt en de mogelijkheid tot het smeren van een lunchpakketje voor twintig euro.

Een muziekspektakel

De eerste avond van het Sociaal Forum begon met een indrukwekkende voorstelling van vijftienhonderd zangers in The Shouting Fence, een muziekspektakel over de gevolgen van de scheidingsmuur in de Palestijnse bezette gebieden. Dwars door een dorp loopt een no-go-zone. Op vrijdagavond roept de ene helft van het

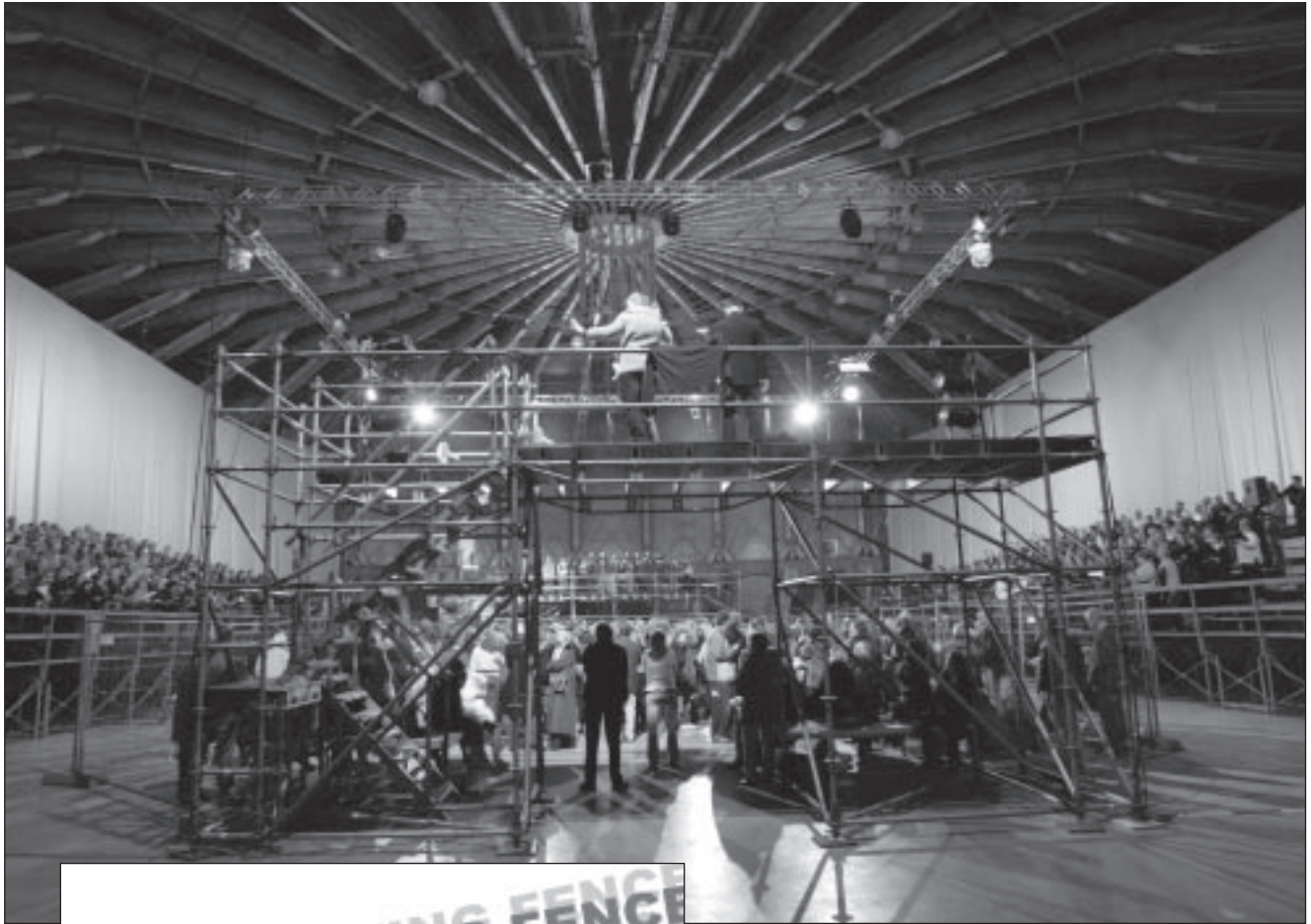

Foto: P. Van Lent

dorp over de muur heen het nieuws en roddels naar de andere helft van het dorp. Ook maken ze over en weer grappen tegen elkaar. Nu moest het publiek in dit niemandsland staan en werd er over het hoofd van het publiek heen gezongen.

Zo werd je meteen aan het begin van het Sociaal Forum geconfronteerd met een van de hoofdthema's van het Sociaal Forum, namelijk oorlog en vrede. In honderd landen is er oorlog. Over dit onderwerp waren veel films te bekijken. Een film over Irak liet zien dat er met verarmd uranium is gewerkt, zodat grote delen van het land nu radioactief besmet zijn. En de kunstschaten van het land zijn voor een groot deel vernietigd of geroofd. Ook films over de situatie in ex-Joegoslavië maakten diepe indruk.

Het Nederlands Sociaal Forum was wat de situatie in Nederland betreft vooral verontrust over de asielzoekers. Ernstig zieke en getraumatiseerde mensen worden uitgezet. Ouders en

kinderen en gezinnen worden gescheiden. Kinderen die hier zijn geboren, worden weggestuurd. Deze kinderen worden dus verwijderd uit hun land van herkomst (Nederland) en weggestuurd naar een land waar ze nieuw zijn. Vele uitgeprocedeerden hebben in hun land van herkomst te vrezen voor vervolging, onderdrukking en discriminatie. Meisjes worden uitgezet naar landen waar ze besnijdenis hebben te vrezen. Op het moment dat het Sociaal Forum plaatsvond was net Theo van Gogh vermoord en hadden talloze aanslagen op synagogen en dergelijke plaatsgevonden. Er was grote onrust in het land en ook op het Sociaal Forum.

Er waren ook feminismeworkshops over de vraag of de vrouwenemancipatie nu eigenlijk al voltooid was (nee, dus) en of de manier waarop Hirsi Ali de islam bestrijdt nu een vorm van feminisme is of niet.

Er was een vastberaden sfeer van gezamenlijk verzet tegen vreemdelin-

genhaat en vreemdelingendiscriminatie. Aan de demonstratie hiertegen en voor een kleurrijke samenleving deden tweeduizend mensen mee.

Een ander hoofdthema was de afbraak van de verzorgingsstaat in Nederland en de rest van West-Europa. Nu moeten weer alle mensen met psychische problemen beneden de vijftig jaar voor de WAO worden herkeurd en een groot gedeelte daarvan verdwijnt geruisloos in de bijstand.

Op het Sociaal Forum hoorden wij op een bijeenkomst, waarop vooral kerkelijke groepen rondom de armoede actief waren, dat de situatie beroerd is. Iedere uitkeringsgerechtigde is er dit jaar zevenhonderd tot duizend euro op achteruit gegaan. En tegelijkertijd worden de organisaties, waarin ze hun belangen behartigen ontmanteld. Zo krijgt de organisatie van vrouwen in de bijstand geen geld meer. Op die manier wordt de volgende bezuinigingsronde nog gemakkelijker, want nu kunnen ze zich nog slechter daartegen verzetten.

Maar meer daarover op het volgende Sociaal Forum. Gezien het succes van dit forum en de noodzaak daartoe zal dat er wel komen, hetzij dit jaar, hetzij volgend jaar.

 Jan Verhaegh
(voorzitter Cliëntencentrum Limburg)